

DET ER Bendixsen, der er afbilledet, men om det er Emil August eller Frederik Carl Bendixsen er noget af et mysterium.

HISTORIEN I BILLEDET

Hvem er denne herre?

MYSTIK: Ét billede kan rumme mange historier, men det hører til sjældenhederne, at ét portræt kan fortælle historien om to skæbner

Af **Thomas Norskiv Kristensen**
arkivar, Lokalhistorisk Arkiv
for Thisted Kommune

HURUP: "Som man spørger, får man svar". Sådan lyder enjournalistisk læresætning, og den kommer til sin ret i denne sammenhæng. Måske kan en læser hjælpe os med svaret på det spørgsmål, der stilles!

Lokalhistorisk Arkivs afdeling i Hurup ejer portrætfotoet i denne artikel, og af vores oplysninger fremgår det, at den portrætterede er Emil August Bendixsen – den første postekspeditor i Vestervig.

Sådan forholder det sig ikke, hvis man læser Thisted Dagblads tidligere chefredaktør Chr. P. Fogtmanns artikel Cigarerne fra Thisted slog ikke igennem i Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred (1990). Her anvendes samme billede, men personen præsenteres som F. C. Bendixsen – cigarproducent i Thisted.

Postekspeditøren

Emil August Bendixsen kom til Vestervig fra Randers i løbet af 1830'erne, hvor han blev ansat af sin onkel, herredsfoged Christian de Fischer, som var fuldmægtig på herredskontoret. de Fischer ejede det tidligere teglværk, Teglgården, i Vestervig, hvor han bl.a. anlagde et

imponerende haveanlæg. Det var så imponerende, at det fandt vej til provst C. Djørupps beskrivelse af landbrugsforholdene i Thy (1842) hvori man kan læse: "I samme Herred udmærker den Have sig, som Herredsfoged, hr. Justitsråd Fischer, har anlagt for 15 å 20 Aar siden ved sin Bolig. Den er anlagt med ualmindelig Smag. Naturen og Kunsten have forenet sig til at danne en skjønnere Plet end man skulde vente sig saa nær ved det barske Vesterhav..."

Teglgården med den smukke have kom senere i E. A. Bendixsens eje. Og det var her, han åbnede Vestervigs første postekspedition.

En fast postforbindelse til og fra Vestervig var etableret omkring 1800-tallets begyndelse. To gange om ugen bragte diligencen breve fra Thisted, men utilfredshed med postomdelingen voksede efterhånden frem. Vestervig var med en tilvækst i befolkning blevet en vigtig by med både dommerkontor og fra 1850 også sygehus, og det krævede en bedre postekspedition. Der blev søgt om etablering af en egentlig postekspedition, og i 1863 kunne Bendixsen åbne ekspeditionen i Teglgårdens lokaler.

Postdistriktet var stort. Det dækkede Vestervig, Agger, Lodbjerg, Ørum Hvidbjerg

Vestenaa samt Gettrup og Helligsø sogne. Den daglige brevomdeling, som vi kender i dag, eksisterede ikke dengang.

Den stigende postmængde og Bendixsens salg af Teglgården i 1875 medvirkede til, at der kort før hans død i 1881 blev opført et egentligt posthus på Vestergade 3 – beskrevet som en smuk og special bygning, som i dag er revet ned.

Tobaksfabrikanten

Chr. P. Fogtmanns historie om F. C. Bendixsens Tobaksfabrik skildrer den spanske adelsmand og højt dekorerede F. C. Bendixsen erhvervsventyr i Thisted.

I 1828 kom den unge for-

retningsmand Frederik Carl Bendixsen fra Helsingør til Thisted for at søge lykken som handlende. Aggertanngens gennembrud i 1825 havde åbnet nye maritime forretningsmuligheder og i sin svoger, købmand og lokal spidsborger H. D. Lützhöft havde han en god forretningspartner, der sikkert har kunnet skaffe bekendtskaber i købstadens højere samfundslag. Deres kompagniskab fandt dog efter ganske få år en ende – efter venskabelig overenskomst ganske vist – og Bendixsen kastede sig herefter over cigarproduktionen.

Så sent som i 1813 blev det første privilegium til cigarfabrikation udstedt i Danmark.

I de første mange år var cigarproduktion et arbejd tungt håndværk, hvor børn og voksne måtte pukke med at slæbe, skære og rulle de mange tobaksblade. Det er ikke som i dag, hvor en cigarretmaskine kan producere 9.000 - vel at mærke i minuttet!

Det voksende borgerskab tog hurtigt cigaren til sig, og den blev et symbol på velstand og overskud. Bendixsen så muligheder i cigarproduktionen og etablerede derfor i midten af 1830'erne F. C. Bendixsens Tobaksfabrik i Skovgade op ad amtsgården.

Cigarproduktionen krævede tobaksråvarer fra udlandet, og gennem denne

handel skaffede Bendixsen sig mange bekendtskaber uden for landets grænser. Det er angiveligt disse forbindelser, der har ført til, at han modtog Isabella den Katolskes orden, hvilket gjorde ham til spansk adelsmand.

I begyndelsen gik det F. C. Bendixsens Tobaksfabrik dårligt, og der var seriøse overvejelser om at lukke fabrikken, men i takt med, at dens cigarer vandt anseelse, voksede produktionen støt. Industritællinger i Thisted i 1850 og 1881 viser således, at antallet af ansatte voksede fra 11 til 30.

F. C. Bendixsen kunne dermed overlade en sund virksomhed til sin søn, Carl Frederik Bendixsen, som efter-

FAKTA**HISTORIEN I BILLEDET – BILLEDET I HISTORIEN**

■ Har du gamle film eller fotografier? Så er Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune interesseret.

■ Arkivet opfordrer derfor sammen med Thisted Dagblad thyboer og hannæsboer til at kigge efter i skuffer og andre gemmer efter spændende lokalhistorisk materiale.

■ Billeder og film kan indleveres til Lokalhistorisk Arkiv både i Hurup på biblioteket og i Thisted i J.P. Jacobsens hus.

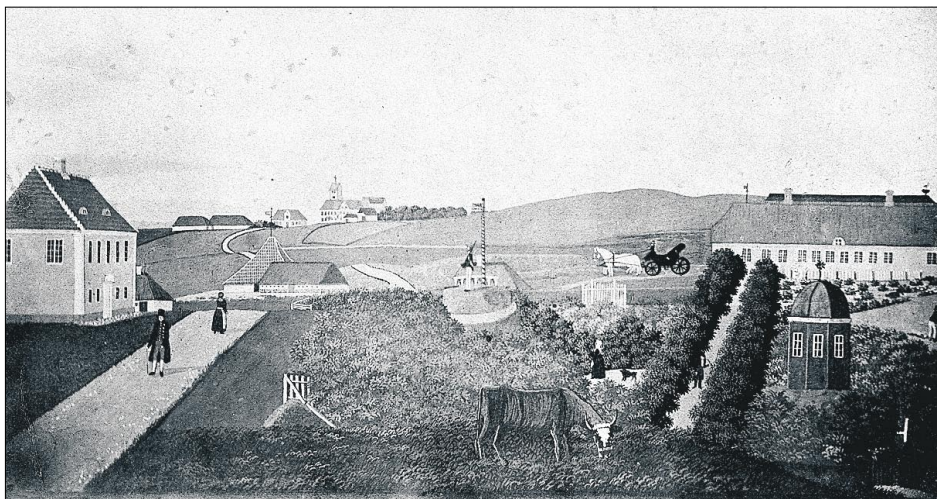
■ Arkivet scanner de gamle billeder ind og kan også sagtens bruge billeder, man selv har scannet ind i ordentlig teknisk kvalitet.

■ Rubrikken "Historien i billedet" optræder jævnligt i Thisted Dagblad i håbet om, at det øger billedbidragene til Lokalhistorisk Arkiv.

GÅRDEN VED F. C. Bendixsens Tobaksfabrik i Skovgade. Bygningen er i dag revet ned, og grunden anvendes fortrinsvis til parkeringsplads.

» **DET ER Bendixsen, der er afbilledet, men om det er Emil August eller Frederik Carl Bendixsen er noget af et mysterium.**

PARTI AF Vestervig med et tilsyneladende nyopført tinghus t.h og Teglgården med det smukke haveanlæg t.v.

følgende drev fabrikken videre. F. C. Bendixsen døde højt dekoreret. Ud over den spanske orden modtog han en fransk guldmedalje af 1. klasse og blev slået til Ridder af Dannebrog for løsning af vanskelige opgaver under den prøjsisk-østrigske besættelse af Thisted, der fulgte af krigen i 1864.

Hvem er på billedet?

Den opmærksomme læser har naturligvis lagt mærke til, at begge herrer bærer efternavnet Bendixsen. Et større slægtshistorisk udredningsarbejde viser, at de pågældende er brødre, født ind i det øverste samfundslag som børn af justitsråd, rådmænd og byfoged i Randers, Eske Bendixsen og Elise de

Fischer, datter af godsejer og generalkrigskommissær Christian de Fischer.

Selv om disse oplysninger kaster mere lys over sagen, mangler der fortsat et afgørende bevis for, hvem der er på billedet. Så vidt vides eksisterer der ikke andre billeder af de to, og det er ikke lykkedes at finde andet materiale, som kan bringe et

svar nærmere.

Spørgsmålet hænger derfor fortsat som tyk røg fra en Bendixsen-cigar, og det lader sig åbenbart ikke lige løse, med mindre der er hjælp at hente fra – Thisted Dagblads læsere!

SERVICELISTEN**AA (Anonyme Alkoholikere)**

Thisted Kirkecenter, Skovgade 19, (indgang bagtrappe i Skovgade) onsdag kl. 19.30-20.50. Åbent møde 3. onsdag i måneden (også for personer uden alkoholproblemer).

AA (Anonyme Alkoholikere)

Hanstholm Kirkecenter, Centervej 4. Hver mandag kl. 19.30-20.50. Åbent møde den sidste mandag i hver måned (også for personer uden alkoholproblemer).

AA (Anonyme Alkoholikere)

Hurup Kirkecenter, Kirkevej 42a, søndag kl. 19 til 20. Åbent møde den sidste lørdag i hver måned (også for personer uden alkoholproblemer).

Advokatvagten

Hver torsdag kl. 16.00-17.00. Rådhuset.

AL-ANON

Pårørende gruppe til alkoholikere. Torsdag kl. 19.00-20.30 i Kirkecentret, Skovgade 19.

Alkoholambulatorium

Misbrugsafdeling Thisted, Farverstræde 2, Thisted, tlf. 99 17 25 61. Rådgivning ved socialrådgiver mandag og torsdag kl. 15.00 til 17.00.

Alkoholbehandling

Nørbygård, Nørbyvej 4, Hanstholm. Kontakt os på tlf. 9917 2500 - mellem kl.

8.30 - 15.00 på hverdage og weekend/helligdage kl. 12-18. Behandling af afhængighed af alkohol samt tilbud om rådgivning og samtaler til pårørende og børn.

Besøgstjeneste

ÆldreHjælper/Ældre i Thisted og Omegn. Ønsker du at få en besøgsven? eller Vil du gerne være besøgsven?

Henvendelse til Magda Andersen, tlf. 9792 4652, Bygruppen, Thisted.

Henvendelse til Birte Husted Rich, tlf. 9799 3188, Landgruppen (dækker landområderne i Thisted Kommune).

De frivilliges Hus

Hjælp til selvhjælp i netværksgrupper og understøttelse og formidling af socialt frivilligt arbejde. Skolegade 9. Åben mandag, tirsdag og onsdag 10-16, torsdag 10-18 og fredag lukket. Tlf. 97 91 18 77. www.frivilligethisted.dk. frivilligethisted@mail.tele.dk

HIV-Danmarck

Landsdækkende patientfor- ening der tilbyder personlig rådgivning til alle berørt af hiv - smittede og pårørende. Rådgivningen er gratis og anonym og kan foregå i HIV-Danmarcks lokaler eller ved hjemmebesøg. Ring 98 12 60 16 eller 70 22 58 68 for yderligere information eller samtale.

Krisecenter for kvinder

Nørrealle 30, Thisted, tlf. 97 92 47 45. Telefonen er åben døgnet rundt. Centret er åbent på hverdage kl. 9-15 og 19-22. Lørdag-søndag + helligdage kl. 8-14 og 19-22.

Kræftens bekæmpelses

rådgivning for Thy og Mors. Professionel rådgivning for kræftpatienter, pårørende og efterladte. Konsultation efter aftale på telefon: 9810 9211.

Samtalegrupper for børn og unge, der har mistet en nær pårørende på telefon: 9810 9211.

Åbent hus/gruppe for kræftframte den 2. tirsdag i måneden kl. 16-18 i De frivilliges hus, Skolegade, i Thisted.

Kontakt til frivillige, der yder støtte til patienter, pårørende og efterladte: 9810 9211.

Ménière og tinnuskontakten

Kontaktperson i Thy: Karin Høegh, Sperring, tlf. 70 10 49 29.

NAR-ANON og AL-ANON

Selvhjælpsgrupper for pårørende til stofmisbrugere og alkoholikere. Hver tirsdag kl. 19.30 i Kirkecentret i Thisted. Indgang fra Skovgade over gården.

Nattefonen

Har du brug for en at tale med, når alle andre tilbud er lukkede.

Ring tlf. 99 17 38 18.

Åben alle årets dage kl. 24.00-07.00.

Offerrådgivning

er et tilbud for alle, der har været udsat for en forbrydelse. Du kan ringe på tlf. 23 68 60 04 og tale med en frivillig støtteperson. Du kan også ringe til De frivilliges Hus, tlf. 97 91 18 77 i husets åbningstid. Du kan være anonym og vi har tavshedspligt.

Sammen på vej

– familierådgivning, ved Michael Christensen. Samtale for par/individuelle. Strandbakken 16, Thisted, tlf. 21226002. Gratis: Anonym telefonrådgivning fredag nat kl. 22-02.

Sind-Huset

Anonym værested for sindslidende, pårørende og andre ensomme. Vestergade 23A. Åbningstider: Mandag-fredag 9.00-21.00. Lørdag 13.00-17.00. Søndag 13.00-19.00. Tlf. 97 91 24 14.

Sindslidende

Støtte- og kontaktpersonordningen. Telefonsvarer 99 17 37 92. Mail: jedu@thisted.dk og laje@thisted.dk

Sognets Dagligstue

Værested for ensomme, Storegade 1, 1. Tlf. 97 92 03 54. Åbent hverdage og helligdage 14.00-17.30.